Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 142 (10.819). Львів, середа 30. червня 1926. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Надії й обіцянки.

Дискусія в сенатській скарбово-буджетовій комісії. — Мін. Клярнер заповідає рівновагу буджету. — Приняття буджету в комісії. — Податкові залеглости мусять бути стягнені! — Надії й обіцянки міністра земельних реформ.

Варшава, 28. червня 1926.

Сьогодня на засіданні сенатської скарбово-буджетової комісії ражено над буджетовою провізорією на третій квартал цього року. Справу реферував пос. Бузек, що поставив внесення на ухвалення будж. провізорії в урядовій стилізації. Після реферату розвинулася дискусія, в якій перший забрав слово мін. Клярнер.

Він підчеркнув, що найбільшу вагу привязує до рівноваги буджету, зазначуючи, що наскільки вспіє вдержатись активність торговельного білянсу і стабілізація урядової політики, то буджетовий дефіцит у сумі 190 міл. зол. буде вирівнаний. Міністер не піде шляхом інфляції, але прямуватиме до ощадностей через реорганізацію адміністрації і піднесення доходів з державних підприємств. Обговорюючи буджет, міністр звернув увагу, що досі надто велика була перевага видатків консумційних над видатками продуктивними, які тільки через інвестиції причиняються до розвитку господарського життя. Це відношення при буджеті в сумі 1 міліярда 700 міліонів зол. виявляється у 175 міліонах золотих на видатки продуктивні. Вкінці Клярнер звернув увагу комісії на наплив долярів до державних кас і заявив, що прямуватиме до обниження процентової стопи.

Після промов кількох сенаторів комісія приняла буджетову провізорію в урядовій стилізації без ніяких змін.

Уряд заперечує вісти про уморення податкових залеглостей за рр. 1924 і 1925 тим податникам, що до 1. серпня заплатять податок за р. 1926. Буде видана амнестія тільки за податкові кари, а не за залеглости.

Міністр земельних реформ Вітолд Станєвич виголосив у Вильні на пресовій конференції довшу промову, в якій заявив, що він у справі земельної реформи багато не обіцяє, бо в цій справі було вже й так забагато обіцянок, а реально зроблено дуже мало. Міністр заявився за демократизацією земельних відносин у Польщі, бо це вяже направду з польською державою широкі маси селянства, особливо на сході. Ця демократизація скріпить незвичайно силу й державність польську. Переведення земельної реформи є конечне ще й з мотивів соціяльних і господарських. Міністр заповів переведення земельної реформи, уважаючи переводження її шляхом еволюції, отже вивласнення землі з деяким відшкодуванням, за річ неможливу. На це зрештою не згодиться дрібний селянин. Трактуючи примусовий викуп як карну санкцію супроти опірних земельних власників, міністр заповів, що в найкоротшому часі видасть виконавчі приписи до земельного закону. Крім того Станєвич обіцяв управильнення тих справ, що викликують невдоволення і підривають авторитет держави. До цих справ він зачисляє передовсім неуправильнені земельні відносини осадників, і то як цивільних, так і військових. Вкінці міністр заповів широку акцію в справі комасацій і з тою метою в найближчих днях він думає знести зовсім у „Малопольщі" і на східних землях високі комасаційні оплати.

Кроваві віча ППС.

Варшава, 28. червня 1926.

На неділю 27. червня ППС. зорганізувала в Польщі ряд віч у справі розвязання сойму та негайного розписання виборів. Таке віче відбулося в Іновроцлаві. Після віча уформувався похід, але поліція заступила дорогу. Поліц. аспірант візвав товпу, щоби розійшлася. На Жигмонтівській вул. почалася бійка; поліція била й колола багнетами. Комендант поліції приказав стріляти. Було трьох робітників убитих, девять тяжко ранених, девять лекше ранених. Поліціїв ранених було шість. На місце події приїхали судові власти і з Познаня начальник безпеченства воєвідського уряду.

В Лодзі на ринку зібралося 28. червня кілька тисяч робітників, щоби в поході піти на пл. Свободи, де мала відбутися демонстрація за розвязанням сойму. Вже на ринку прийшло до сутички з комуністами й групою незалежних соціялістів (Дробнерівцями), які хотіли розбити віче й похід. Міліція ППС. звела справжній бій, в якому остало на вулиці ранених двадцять кілька комуністів і незалежних. Двох відвезено до шпиталю.

В Барановичах відбулося в неділю віче за розвязанням сойму. Староста не позволив відбути похід, тому учасники зібралися чвірками, щоби віднести прапори до проф. союзу. Кінна поліція кинулася на учасників. Счинилася метушня, було багато потурбованих, один ранений.

У Варшаві в заг. театрі 28. червня відбулося віче ППС. Ухвалили резолюцію, в якій м. и. домагаються розвязання сойму, розписання виборів і заявляються за признанням президентові річипосполитої права розвязувати сойм. На вічу явилося багато комуністів, які старалися розбити віче. Перед театром прийшло до сутички між комуністами і міліцією ППС. Урядовці політ. поліції арештували кільканацять комуністичних провідників.

Підвищення кари Ст. Паньчишинові.

Варшава, 28. червня 1926.

Апеляційний суд розглядав зажалення прокуратора окружного суду проти присуду, який засуджує на півтретя року Степана Паньчишина зі Львова, обвинувач. в співучасти намаганого увільнення Багінського й Вечоркевича з військової вязниці. Після переведення розправи апеляційний суд підвищив Паньчишинові кару на чотири роки.

За повну амнестію.

Як відомо, теперішній польський уряд заповів амнестію для всіх політичних і кримінальних злочинів. Потім польська преса принесла деякі корективи в цій справі. На основі найновіших відомостей амнестійний законопроєкт обіймає тільки дарування кари за поменші проступки, а широко заповіджена амнестія для політичних переступників має обняти перш за все позамиканих нині в тюрмах патріотів з польської правиці і нібито тих, що вже засуджені за участь (!) у польсько-українській війні, а також політичних емігрантів у Чехословаччині, Австрії та Німеччині. За те амнестія не торкаласяб тих, що засуджені за комунізм.

Як би там не було з тією амнестією, то слід ствердити на основі минулих амнестій, що й теперішня буде обставлена такою масою всяких застережень, буде передбачувати таку силу вимків, що кінець-кінців стане хіба пародією амнестії. Таке трактування справи викликало вже тепер занепокоєння навіть у деяких групах польських лівих партій.

У Варшаві, як нас інформують, оснувався на днях міжпартійний комітет боротьби за амнестію. У склад комітету ввійшли: Білоруська Селянсько-Робітнича Громада, Комуністична Посольська Фракція, Незалежна Хлопська Партія (група Воєвудзкого), Незалежна Соціялістична Партія Праці (Дробнера), Жидівська Соціяльно-Демократична Робітнича Партія (Поалєй Сіон) і зі Сх. Галичини партія „Волі Народу". Як бачимо, то до комітету ввійшли самі найлівіші соймові та позасоймові групи. „Селянський Союз", що, як ми подавали, почав переговори щодо кооперації з партією „Волі Народа", в даному випадку з нею не солідаризувався і в комітеті участи не бере.

Секретаріят комітету видав уже відповідну відозву до всіх селянських і робітничих партій, в якій завзиває їх, щоби стали до боротьби за повну амнестію для політичних вязнів усіх категорій. Боротьба намічена при допомозі масових віч, зборів і збірних меморіялів до уряду з домаганням амнестії.

З судової салі.

За приналежність до Української Військової Організації.

Львів, 29. червня 1926.

В понеділок дня 28. ц. м. розправа не могла відбуватися, бо захорів один з присяжних суддів. З цього ненадійного клопоту суд хоче вийти в той спосіб, що покличе заступника. Але заступник не сидів на розправі до кінця і тепер треба буде йому багато річей повторити. Заступник цей мешкає поза Львовом, тому старались вже вчора скомунікуватися з ним, але це не вдалося. Колиб і нині комунікація з тим заступником присяжного судді не вдалася, то розправа могла би проволіктися. Не є виключене, що тритижневу розправу на передодні проголошення присуду мусіли би відложити і щераз повторити перед новою каденцією присяжних суддів.

Біржа.

Гроші.

Курс доляра в приватних оборотах дня 28. червня вагався дуже. Наслідком значної подачі й обниження офіц. курсу Банку Польського до 9·69 — долар упав на приватній біржі аж до 9·70. Одначе пополудні на вістку, що в Варшаві офіц. курс не змінився (10·00 зол.), курс знову піднісся до 9·85 при непевній тенденції. Амер. долар 9·85—9·87, канадійський 9·72—9·77.

Збіжжа.

На базарі дуже обильне оферування при сільному зацікавленні. Передусім більші обороти в житі. Попит за ячменем і віасом. Спорадичні трансакції в пшениці нового збору, з доставою на вересень, плятили льоко Стоянів 29·50 зол. Тенденція на загал знижкова, настрій дуже оживлений. Ціни оціночні без трансакцій: пшениця краєва біла 42—43, пшениця червона 44·50—45·50, жито галицьке 26·50—27·50, ячмінь пастівний 28·25—29·25 овес галицький 32·50—33·50

Ne misceantur sacra profanis.

Під увагу нашим діячам-кооператорам.

Кооперація у свому заложенню є аполітичним соціяльним явищем в тому розумінні, що у її нутрі не можна вести ніякої політичної акції sensu stricto. Успіх кооперативної діяльности буде запевнений тоді, коли праця органів кооперативи — управи, надзірної ради і загальних зборів, стане вільною від постійно-політичних терть і обмежиться виключно до господарської і загально-освітньої ділянки. Це забезпечення від партійно-політичних терть і політичної злоби дня осягала кооперація в той спосіб, що творила окрему національно-кооперативну організацію, у нас в Галичині українську, москвофільську, польську і — жидівську, — або окремі кооперативні організації для певних політичних партій, прим. в Німеччині католицьку, соціяльно-демократичну і т. д., до якої належали члени даної нації або партії. Такий стан забезпечував кооперативні установи від внутрішньої національної чи політичної боротьби, а тим самим допомагав їхньому розвиткові і скріпленню. На кожний випадок керманичі кооперативних організацій старалися бути далекими від терору й товариського бандитизму, задержуючи у взаєминах з иншими культурні прийоми і не спадаючи ніколи до рівня вуличної демагогії.

Студіюючи перед війною польсько-німецькі економічні відносини в Познанщині, мав я нагоду на місці переконатися, як далекими були тодішні польські кооперативи у своїй діяльности й у своїх виступах від пустої крикливої демагогії і як тверезо старалися використати в практиці все, на що позволяли дані обставини, відділюючи від своєї роботи всяке патріотичне пустомельство. Це було основою великої моральної (не тільки господарської!) сили й великих громадянських впливів і значіння польської кооперації в Познанщині і не голова польського соймового клюбу в пруському соймі чи німецькому райхстагу, але керманич польської кооперації, так зв. патрон ксьондз Вавжиняк і його наслідники кермували дійсно польським громадянством Познанщини. Але їхні збори в поодиноких кооперативах, чи зїзди представників кооператив були справді поважні ділові, вповні вільні від вуличної крикливости. Инакше було в Галичині, де польська кооперація, не зважаючи на щедрі підмоги з публичних фондів на організацію, не виказала тої сили, що познанська, а то головно по причині відомої галицько-польської тромтрадратії.

Оскільки справа в довоєнній галицько-українській кооперації, то відносини були вдоволяючі. Не було у нас тут політичних терть і партійно-політичної боротьби тому, що майже без вимку весь кооперативний рух був започаткований і ведений членами чи симпатиками одної політичної партії — національно-демократичної, бо инші українські партії а властиво їх члени грали або дуже малесеньку і зовсім льокальну ролю в кооперації, пр. радикальна партія, або не грали ніякої, пр. соціяльно-демократична. Відсутність партійної гризні скріпляла розмах організаторів і довела

— **Спростування**. В новинках з дня 24. ц. м. у рубриці „Бандитизм" подали ми звітку, що на власника дому при вул. Аичевських 7. п. Данина Горобйовського напали вночі Юзеф Пекарський, Оттенбрайт, Земяковський і Дрожанський, покалічили його та жінку, забрали йому гроші і вибили шиби. Одержуємо спростування, в якому згадані пп. Пекарський, Оттенбрайт Земяковський і Дрожанський, що мешкають в домі при вул. Аичевських 7., заперечують рішуче всім фактам цієї звістки і стверджують, що п. Горобйовського побили якісь невідомі люде підчас авантури на вулиці і вони повибивали йому шиби, на що є численні свідки. Ці свідки можуть ствердити, що підозріння, кинене на згаданих громадян щодо бійки та грошей, є звичайним злобним наклепом.

— **Зі „Союзу Українських Накладень і Книгарень"**. Виділ „Союзу Українських Накладень і Книгарень" запрошує всі українські Накладні (Видавництва), Книгарні, Антикварні, Виполичальні книжок, Бюра денників і журналів на Західній Україні і на Еміграції вступити в члени „Союзу українських Накладень і Книгарень" у Львові. Зголошення слати на адресу секретаря Союзу Михайла Матчака, Львів, вул. Вінцентого Поля ч. 1. 2038 1—1

— **Пригадка**. Отсим пригадується, що Загальні Збори Товариства Кредитового у Львові, відбудуться дня 29. червня ц. р. (второк) в 4. год. попол. в будинку Товариства „Дністер" вул. Руська ч. 20, саля Товариства Сокіл. О ласкаву участь проситься. 2032 1—1

З судової салі.

За приналежність до Української Військової Організації.

Промова обор. д-ра Льва Ганкевича (в скороченні).

Присяжні судді! Оцей процес є процесом наскрізь політичним і може останнім у певному етапі національних відносин двох сусідніх народів. Повних сім літ я і мої товариші сидимо на лаві оборонців і ведемо благородну боротьбу з п. прокуратором. Хтось думав би, що йдемо ріжними шляхами, але воно так не є. І ми і п. прокуратор не хочемо неправди, а віримо, що викриття правди, тої: зимної, обєктивної, безпристрасної, матеріяльної правди служить добрій цілі. Я і мої товариші сидимо на лаві оборонців, у тих окопах Св. Трійці повних сім літ. Сидить біля нас п. прокуратор і ми його а він нас мав час уже пізнати. Колиб не те, то цей політ. процес протягнувсяб багато довше. Коли цілі літа минають, а два народи, український і польський, не мають нагоди зійтися і сказати собі правду в очі, то ми собі говоримо її осьтут. Болюча вона, немила і гірка нераз, але правдива.

Присяжні судді! П. прокуратор назвав цей процес політичним і я вповні згідний з ним. Але він такий великий, що мене ляк збирає, чи зможемо ми чотири вирвати з наших мозків, з наших сердець і з процесового матеріялу все те, що належалоб вам сказати.

Недовіряючи власним силам, я запозичився у визначного адвоката Смяровського, який ставувши вперше до оборони перед польським судом, сказав між иншим так: „Sąd polski w sprawach politycznych to nie państwowy organ represji w stosunku do politycznych przeciwników. To nie skała od której odskakuje. Jest droga na której pomiędzy ludźmi dobrej drogi porozumienie może nastąpić i na tę drogę chcę wejść. Jest to droga szczerości i prostoty. Tę moją wiarę i to moje przekonanie chciałbym wam sędziowie chociaż w części udzielić i na gruncie tej mojej wiary rozmawiać".

Я не міг би так гарно, так сильно і просто сказати. І тому так само „хочу з Вами, панове судді, побалакати".

Піду шляхом промощеним п. прокуратором. Він почав свою промову 1918 роком, від тої найбільш окутної боротьби, коли то обидва народи так сильно, так елементарно, щиро і по рідному... мордували себе. Але він вирвав з великої картини лиш малі фрагменти, а цього не можна робити, бо освітлення фрагменту буде неповне, односторонне. Не в 1918 р. почалася дружба і ворожнеча двох народів і не від того року я говоритиму.

Погляньмо що було до 1918?! Польща: Катерина II., Костюшко, Погром Праги, „Nihil Król" Константин, Бельведер Висоцкі і 31. р. повстання 63 і за тим цілковитий розгром польської нації. На всіх лініях все ломить: революційний елемент виві шаний, вивезений і вигнаний.

По позитивізмі приходить більш етичний напрям з толстоівським: „Не противься злу!" Але це не для народу без волі, не для народу закутого в кайдани.

Приходить матеріяльний достаток, бо для польських фабрикатів отвираються ринки збуту в цілій Росії. Економічна рослість доводить до того, що в Вильні відслонюють памятник Катерині, а польська шляхта бє поклони перед матушкою.

А як виглядало духове життя Польщі, про це свідчить книжка В. Йодка: Zagadnienia rewolucyjne w Polsce.

Завмирав дух народу, завмирало життя. Тоді виходить брошура Иосифа Пілсудського: „Zadania praktyczne w zaborze rosyjskim. K. Mieczysławski", (Псевдон.) і за тим покликом йдуть ті, про яких каже поет: Ich za Polskę ścigał świat, Ich za Polskę mordował kat. Jowisz або Wroński — Д-р В. Йодко; Kulski — Тит Філіпович Os... Ar або Płochocki — Леон Васілевскі: всі три визначні пол. дипльомати. Zborowicz або Mazur — редактор льондонського Przedświtu — п. Ст. Грабскі. Zośka — Височкі посадник Варшави і проф. політ. Leśko — Людвік Кульчицкі, радник міністр. торговлі. Адам Кшивіцкі Серошевскі, Жеромскі, Даніловскі, Неміловскі.

Це все ті, що розбивали каси і рабували гроші, мордували жандармів і поліцаїв.

Пан прокуратор сказав учора, що з обвинувачених нічого доброго не може вийти. А ті Поляки, нічого з них не вийшло?! Все нинішне польське життя на них стоїть. Всі вони нині на передових державних становищах: Пілсудський, Войцєховський, Йодко.

Пан прокуратор згадував убитого поліц. Громадку, згадував його зі сльозами в очах як неповинну жертву. А чи винен був що кому той російський мужик з над Волги, чи український з Полтавщини, коли гинув коло нас у Польщі?! А чи винен був польський терорист, який того мужика вбивав?

Теперішній посол Слєдзінський вбив російського урядника, який не хотів віддати каси, і певно не надумувався довго.

А тепер трохи про мій народ...

І приходили козацькі полковники до короля польського і казали йому: „Верни нам вольности, церкви, Могилянську Академію, школи, а ми тобі чесно і вірно послужимо!"

Присягнув король, присягнули козаки та віодна сторона присяги не додержала. Козаки поростали в піря, а українським панам жаль було приносити хочби найменшу жертву. І тягнувся той трагічний процес червоною ниткою аж обі сторони погодила... Катерина.

Було в нас Кирило-Методіївське Брацтво і були спроби зриву. Але в 1876 р. Ієх Юзефовича заткав уста нації, звязав її крила до решти.

Прийшли страшні і соромні часи. В Петербурзі і в Відні хвалили нас як найліпших вояків, а український волинський полк самого царя стеріг. В 1905 той сам полк, ще мордував революціонерів, а підчас революції той полк перший пішов проти царя.

Та 1917 рік розбив наші кайдани. Повстає в Києві „Центральна Рада", якої першим жестом було створення міністерств польського і жидівського. Буджет міністра освіти призначив більшу суму на школи нац. меншин, як на школи українського народу.

Розпад Австрії збудив у всіх її народів жажду волі і свободи. Чи можна дивуватися Українцям, коли Поляки, Чехи, Серби, Хорвати зажадали своєї держави?

П. прокуратор пригадав учора прикрі моменти з 1918 р., між иншим Косачів. Панове судді! Не переліцитовуймо себе в припадках. Я вам не буду згадувати Берестя і Пікулич, але нехай нас ліпше розсудить історія.

Закидаєте нам, що ми вас не любимо, Панове! Сім літ тримаєте нас за горло, що аж очі з лоба вилізають і кажете: „Не будь антипаньствовий, а будь льояльний і люби мене." Чи можна в такій ситуації говорити про любов?! Плюньте на того, що каже: „люблю".

Оце є й підкладом нинішнього процесу, оце є тим тлом, на яке складаються віки. Воно живе підсвідомо в душі кожнього члена нації. Чи не розумієте того, що замкнення кожної школи, вигнання батькарядника чи поліц. переслідування в очах українських патріотів те тло поширювали і поглиблювали!?

П. Прокуратор питався, чи якби не було тих „drobnych usterek w administracji", чи булиб оці патріоти виконали наказ? Я скажу, що є ще щось вище як наказ. В українській армії був наказ, але й був патріотизм. А як і був наказ, то це був наказ нації. А я більшого бога не знаю!

П. Прокуратор сказав, що це хоч і політичний злочин, то він не сміє бути безкарний. Я скажу, що сміє і був. В Тернополі відбувся в р. 1891 процес за державну зраду революціонерів Поляків і їх усіх звільнено.

П. Прокуратор сказав, що колиб оці українські патріоти були зробили щось для народу, то народ був би відгукнувся. А я відчитаю вам одно речення зі „Слова Польского" з 11. жовтня 1925 р. про згаданий польський процес: „Społeczeństwo polskie milczało i nie zdobyło się na żaden męski odruch, świadczący o tem, że drogę, którą poszły jej dzieci, uważa za dobrą i wskazaną dla młodzieży polskiej".

Панове Судді Присяжні! Не трибунала мкнені фахових юристів має їх судити, але ви. Не президент республики має право ласки, але ви — судді присяжні. Ваше право загварантоване конституцією. Так як було колись у тамтім процесі. Не цісар з бурґу але присяжні судді з Тернополя вирішили справу.

П. Прокуратор довго-довго спинювався на польській поліції. Не на репресіях з її сторони, але на її муках і геройстві. Апотеозував її, вбирав у дареолю мученитва і посвяти. Казав, що ми стараємося тільки зогидити її. Ні, панове судді. Ми тільки хочемо, щоб вона поступала згідно зі законом (§ 25 к. п.) про спосіб переслухування вязня. Правда, поліційна служба тяжка, але чи тяжча вона від служби шпитальної доглядачки, чи хочби нинішного урядника?! На мою думку таке апотеозування поліції зі становища гармонії станів у державі навіть дещо некмачне.

Тут на розправі зізнав пол. комісар Ган, що чув крик у тюрмі і коли побіг туди довідався що це кричав обвинувачений Паславський, якого били, бо... хотів утікати. А той сам пан признав, що Паславський мав кайдани на руках і ногах. За щож його бито?!.. Колиб Паславського вдарив був котрийсь із поліцаїв, які лапали його і то вдарив там на місці у розпалі боротьби, га! — то можна зрозуміти. Але безборонного, скованого вязня катувати — це вже не хвилеве роздрення! І то бють саме такі Добруцькі, Рампали і Стецули, які певно не дуже відважились би лапати Паславського в полі.

І за це їм належиться апотеоза, німб мучеництва і святости?!..

Ми не хочемо зогиджувати польської поліції. Але хочемо відчинити ворота на захід: нехай польська поліція не тільки однострою пригадує англійську.

(Продовження буде.)

✝ Посмертна згадка.

Микола Карачевський емерит. радник восвідства помер дня 26. червня 1926. в 61 році життя. Земля Йому пером.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до Торговельної школи Тов. „Просвіта", вул. Корняктів ч. 1III. п. тревають до 3. липня 1926. — *Управа.*

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Конкурс

на управителя Книгарні УПТ-ва.

Головна Управа УПТ-ва оповіщує отсим конкурс на управителя своєї Книгарні з днем 1-го вересня ц. р. Вимагане фахове приготування. Зголошення, заосмотрені у відповідні свідоцтва, референції та опис життя, належить вносити до Головної Управи УПТ-ва (у Львові, Ринок ч. 10) до дня 20-го липня ц. р. — Платня по умові.

2014 3-3 **Головна Управа УПТ-ва.**

Оповістка.

Представники наших центральних (краєвих) економічних установ у Львові відбули в дні 25. червня ц. р. спільну нараду в льокалі Центрального Кооперативного Банку „Краєвого Союза Кредитового", при участи відпоручника Ревізійного Союза українських кооператив, і згідно сконстатували:

1) що по думці постанови нами принятої в дні 9. березня ц. р. перевели вони солідарно обниження процентової стопи від всіх вкладок до обороту, зокрема від долярових вкладок на 12%, до максимальних 18% річно, у відношенню до речинців виповідження;

2) що наслідком сего наступило відповідне обниження процентової стопи від уділюваних кредитів;

3) що всі наші кооперативи в краю є обовязані приступити до такого обниження процентової стопи від вкладок до обороту, як також до відповідного обниження процентової стопи від уділюваних кредитів, — солідарно і негайно;

4) що наше громадянство має також солідарно і негайно перевести ключ свій до свого, відносно складання вкладок до обороту в українських установах;

5) та супроти економічної тенденції до дальшого обниження процентової стопи постановили сі представники, в осени ц. р. відбути дальші конференції в цій справі. 2033 1—1

Подяка.

Отсим прилюдно дякуємо п. Андрієви Сабараєви, артистови-різьбареви в Голоско оло Львова, рекомендуємо єго Всечеснoму Духовенству та вірним як чоловіка солідного і совісного, за це, що замовлений у него для нашої церкви в Шляхтовій іконостас виконав старанно і по дуже приступній ціні.

За Комітет:

о. Петро Мригаол, завідатель парохії, *Стефан Запрала, Сильвестер Василькович*, церковні провізори. 2035 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів Ринок ч 10

ши свою рідну! Це мусять мати на увазі особливож ті одиниці з нашої „вищої інтелігенції“, що під яким-небудь претекстом виломлюються часом з під загальної карности, „перепачковуючи“ тихцем свої діти не тільки до польських районових державних шкіл, але нерідко й до чужих шкіл приватних (н. пр. польської „Notre Dame“, т. зв. німецької-евангелицької і т. п.) за вдвоє, впятеро, а часом і в десятеро більшою шкільною оплатою, як у приватних школах УПТ. Це психольогічний наслідок слабої волі і недовіря у власні сили та рабського тяготіння до чужого

Іван Герасимович.

Свято Франка.

Концерт „Робітничої Громади“ у Львові.

В неділю, 26. червня відбувся в салі львівської спілки друкарів „Огнище“ концерт з нагоди 10-ліття смерти Ів. Франка заходами Української Робітничої Громади. Треба признати, що концерт випав удачно та полишив по собі у всіх учасників дуже миле враження. Жаль лише, що аранжери вибрали за малу салю, що не могла ніяк помістити усеї публики. На 12. годину в полудне можна було піднайти більшу салю. Свято почалося відспіванням „Вічного революціонера“. Добру і річеву, а при тім недовгу промову про значіння і заслуги Франка для українського народу, а зокрема для українського робітництва і взагалі для міського й сільського пролетаріяту вигололсив ред. І. Квасниця. Велике враження зробила збірна рецитація „Каменярів“. Деклматорка Матусівна, що виголосила твір „Перед судом“ виявила неабиякий деклматорський хист. П. Стецик відспівав прегарно три сольоспіви до Франкової лірики: „Як почуєш вночі“, „Розжалобилася душа моя“ і „Із слів моїх“, за що зібрав вповні заслужену бурю оплесків. Всі точки співу виконав співацький гурток під проводом п. Т. Купчинського.

НОВИНКИ.

— **Спогади Чикаленка частина III. (кінець).** Адміністрація „Діла“ повідомляє отсим Вп. Передплатників, що видала вже 3 частину Спогадів Чикаленка, одначе серед теперішних скрутних часів, не можемо дати їх даром, як додаток, як попередні 2 частині. А проте, бажаючи піти на зустріч нашим П. Т. передплатникам, які мають вже 2 попередні частині, рішилися ми дати за половину книгарської ціни, себто за 1·50 зол., з порученою пересилкою, 2 зол. Передплатники, що не вплатили передплати, не мають права користати з цеї ціни. Для нових, що пришлють чвертьрічну передплату, і старих, які нічого не винні всі три части 7 зол.

— **Шкільні записи до народніх приватних шкіл УПТ. у Львові** відбудуться від 29. червня до 2. липня ц. р. включно передполуднем і пополудні. Наші школи: 1. На городецькім: а) 7-ми кл. хлопяча школа УПТ. ім. Грінченка, вул. Городецька ч. 95; б) 7-ми клясова дівоча школа УПТ. ім. Грінченка площа св. Юра ч. 5. 2. На Стрийськім: 7-ми клясова дівоча школа ім. Т. Шевченка і хлопяча 5-ти клясова школа при дівочій учительській семинарії УПТ, вул. Мохнацького ч. 12. 3. На Личакові: 5-ти клясова мішана школа ім. князя Льва при мужеській учительській семинарії УПТ., вулиця Крупярська ч. 15. 4. На Жовківськім: 5-тиклясова мішана школа УПТ. ім. кор. Данила, вул. Жовківська ч. 62. 5. В Клепарові: 4-ро кл. мішана школа УПТ. ім. Франка (коло церкви). 6. В Левандівці: 4-ро клясова мішама школа УПТ., вул. Варшавська ч. 8.

— **„Утеча українських саботажистів з вязниці“.** Такий заголовок ушкварила собі „Газета Поранна“, щоби збільшити продажу свого правдомовного орґану і кару 12 обвинувачених Українців у процесі, безпосередно перед засудом. У статті на цю сензаційну тему оповідається про давно приготовлений плян обвинувачених, які при допомозі своїх відвідувачів одержали всі засоби потрібні до пер різання залізних грат. Поліція знала про ці затії, але ждала аж до останньої хвилини (Просто не вязниця, а забава!). Аж нараз зробила в келіях ревізію і найшла кілька пильників з... англійської сталі. Все це було би дуже цікаве, якби було правдою. А правдою є те, що вже 3 тижні тому, в одній з келій, куди ввели одного з обвинувачених, найшли якийсь поржавілий кусень пильника, в спадщині по старих вязнях. Про це тоді референти кримінальних історій навіть не хотіли згадувати, аж тепер пригадали собі, на що, — не тяжко додуматися...

— **Іспит зрілости** відділу А державної української ґімназії в Перемишлі відбувся в днях 17—20. мая 1926 під проводом директора Михайла Грипака. Іспит здали: 1. Айслер Веньямин. 2. Булат Іван. 3. Грабець Володимир. 4. Гук Степан. 5. Дачишин Юрій. 6. Демянчик Борис. 7. Заремба Ярослав. 8. Йоллек Йосиф. 9. Ковалик Іван. 10. Козак Тимотей. 11. Костишин Володимир. 12. Крайчик Микола. 13. Красник Іван. 14. Кусьо Михайло. 15. Лавецький Олекса. 16. Лемеха Михайло. 17. Ломницький Володимир. 18. Ляйхтер Макс. 19. Малиновський Степан. 20. Мельник Іван. 21. Райф Віктор. 22. Скиба Іван. 23. Скубиш Богдан. 24. Сосновський Іван. 25. Філь Іван. 26. Хробак Василь. 27. Щурко Володимир. 28. Янда Володимир. 29. Яріш Петро. — Репробовано двох, до устного іспиту не допущено двох в наслідок злого висліду письменного іспиту.

— **Крадуть як круки.** Від кількох літ у державній фабриці тютюну у Заболотові, біля Коломиї, крали тютюн цілими мішками та перепродували його. Перепродажею займались ріжні жидівські посередники: Адельсберґ, Еренберґ, Іванєр, Берковіч, а провід усього спочивав у руках коломийського шкляра (!) Ціґельлявба-Ґлязера. Нема сумніву, що ініціятива виходила від урядовців фабрики, з якими крамарі були в порозумінні. Головних винуватців шукатимуть при помочі урядового слідства.

— **Ucrainica.** У 174 ч. „Праґер Прессе“ з 16-го ц. м. у відділі „Slavische Rundschau“ находимо інформації про річний біланс української белетристики на Радянській Україні, на підставі статті О. Білецького з 2—3 ч. „Червоного Шляху“, про матеріяльні умовини українських композиторів, на підставі статті О. Костенка в 22 ч. літературного додатку до „харківських „Вістей“ і про нововидану книжку Українською Академією Наук проф. Василя Данилевича „Археольоґічна минувшина Київщини“. В новинці про перше питання підкреслюють цікаве явище, що між великою скількістю оповідань і нарисів нема ні одного справжнього роману, а причину цього добачують по словам Антоненка-Давидовича (автора „Запорошених силуетів“) у тім, що коли радянський письменник вступає в яку орґанізацію, то його питають про партійне „вірую“, а не про талант. Композитор Костенко розяснює, чому ні він, ні його товариші не в силі взятись до композиції опер: увесь день мусять бігати по лекціях, щоби заробити місячно від 50—70 карб., живучи на рівні щоденного зарібника. Їх творів нема змоги кому видати, а ті, що видані, не розходяться.

— **Дотепний предсеґент.** Варшавський майор Врублевський заповів відчит перед своїми жовнірами про „Марш. Пілсудського як творця польської армії“. Але це йому не помогло, бо того самого дня перед відчитом його арештували, як одного з запідозрених у хабарництві при військовій бранці.

— **Залита Одеса.** Над Одесою обірвалась останнього тижня хмара, так само як над иншими містами. Хоча злива трівала там тільки пів години, буря, що супроводила її, встигла за цей час повиривати дерева та повибивати шиби в усьому місті. Одночасно падав величезний град, який деякі вулиці вкрив ледом, мов у зимі. Грудка граду були виїмкової величини і подабали на великі кусні леду. Місто страшенне знищене.

— **Міжнародні шахові змагання** почались у Будапешті. У них візьме участь 17 світових мистців: Шпільман (Відень) переможець в останніх змаганнях на Семерінґу, д-р Відмар (Любляна), д-р Тартаковер (Париж, подав себе за Українця), Реті (Кельн), Рубінштайн (Берлін), Ґрюнфельд (Відень), Ітс (Льондон), Зноско-Боровський (Париж, Росіянин), Прокес (Прага), д-р Броді (Кольошвар), Колле (Антверпен), Вуковіч (Загреб), Монтічеллі (Падуа), Такач (Відень).

— **З хроніки самовбивств.** Каменичний сторож Иосиф Сметана, підпивши собі, хотів отруїтись йодиною, а столяр Евген П. випив по тверезому, в такім самім намірі, сільного квасу. Оба пішли до шпиталю, щоби навернутись до життя.

Павло Ліщинський записує братству 100 золотих на свойому домі. В 1654 р. Василь Білогорський сплачує 120 золотих затягнених у братстві довгу. А коли розгорілася боротьба за львівське владицтво поміж Шумлянським і Свистельницьким, то богоявленське братство під проводом пароха Івана Ясинського стануло зразу і до останка видержало по стороні першого. 28. жовтня 1671 р. добуває братство в короля Михайла Корибута привілей на курення горівки, а 20. серпня 1677 р. привілей Яна III., який роборуючи привілеї своїх попередників, дає братству дозвіл на варення пива в користь братського шпиталю і вбогих парохії.

Страшним для передмість взагалі, а для богоявленської церкви особливо був останній з татарських нападів на Львів під проводом Шебас Гірея в 1695 р. Розлючений невдачею татарський ватажок спалив оба передмістя, при чому Богоявленську церкву спалив у купі з позношеними до неї трупами своїх вояків, яких „скверні стерва“ (impura cadaver) мали по словам сучасника спрофанувати християнське місце молитви. Як не як, а богоявленське братство не заломило рук над згарищами. Правда, з того часу не чуємо вже про богоявленську школу ані шпиталь, але те, що на швидку руку далося відбудувати, відбудовано. Перш за все відновлено братські привілеї та надання, заложено нові братські книги, як „Артикули належачиє до порядку братства“ (1710) „Реєстри братських приходів і розходів“ (1705—1794) та відновлено 1717 р. „Помяник“, украшений оригінальними заставками та мініятурами. Переведена 1743 р. канонічна візитація застала вже богоявленську парохію в стані зростаючого з дня на день розцвіту.

З візитаційного звідомлення, збереженого в III. томі славних „візитацій М. Шадурського“ (Нац. Музей, Ч. XV.), довідуємося чимало інтересного про стан нашої церкви. „Церков деревляна, добра — читаємо там — гонтою побита, заложена на ґрунті вчасти дарованому під будову церкви галицькими передміщанами, вчасти набутому для цеї мети братством“.

Відбудована після пожежі 1695 р., в першому десятиліттю XVIII. віку була посвячена около 1711 р. тогочасним катедральним офіціялом о. Денисом Сенкевичем, якого познатим знаємо як талановитого маляра і ритівника. В церкві було три вівтарі та повний іконостас „snecerską robotą robiony y malerską robotą pod Fangult malowany“. Поза тим у самій церкві було 22 великі образи.

Поміж літурґічними книгами стрічаємо два напрестольні євангелія, оправлені в срібло, а крім того багато рукописних та друкованих книг львівського та київського друку в дорогих переплетах. Серед риз стрічаємо чимало злотоглавів, шитих перлами зі срібними ґузиками і таким иж хрестами та „бляхами“. Одначе найкраще про заможність церкви, братства і парохії свідчить церковна „арґентерія“, з якої на перший плян висовуються такі позиції, як срібний, золочений хрест з постументом „staroświecką robotą robiony“, другий срібний і золочений хрест без підставки, третій срібний з підставкою, срібна золочена пушка на причастя, чотири срібні золочені чаші, з яких одна виконана „moskiewską robotą“, чотири срібні лямпи, два срібні ліхтарі, св. Дух у виді голуба зі срібла (Spiritus Sanctus in figura Golembia srebrny cum foto) шість великих і дві менші срібні корони на іконах, чотири великі і три малі срібні діядеми з золоченими буквами самоцвітами, срібний агнець, такаж кадильниця, чимало вот, перел, коралів і самоцвітів, що разом узявши причинювалося до блеску і „ліпоти“ тої передміської церковці, на вид якої росли серця її ктиторов і благодітелів.

Далі візитаційне звідомлення описує цвинтар довкола церкви „okolo oparkaniony porządnie“, з кількома хатками церковних чиншівників на ньому, резиденцією пароха і школою, а все те в тіни саду, зпоміж якого здіймалася дзвіниця як і церква деревляна. Сумаричним перечисленням церковних „мунімент ів“ закінчується візитація церкви і парохії, якій не довгий уже судився вік.

1799. р. австрійський уряд, переводячи відому „концентрацію“ парохій, скасував м. и. Богоявленську і продавши на ліцитації саму церкву і дзвіницю з її ґрунтами, прилучив парохію до Успенської. Кращу частину церковної обстанови забрав катедральний сотрудник о. Осип Білинський до св. Юра, гіршу частину забрано до успенської церкви. Непригожу нікуди решту зложено в державному магазині, на який замінено костел св. Миколи по скасованому чині Тринітаріїв.

„Арґентерія“ богоявленської церкви опинилася в депозиті ставропиґійського братства, куди теж не без підступу забрано богоявленські дзвони.

Так перестала істнувати одна з українських парохій Львова, що по обчисленням з 4. мая 1801 р. обіймала 835 душ, а за собою мала пів тисячеліття історії. Лишився по ній тільки „храм“ на Иордан, з того часу обходжений святочно Успенською церквою та ці сотні вже розкопаних і ще спочиваючих в землі тлінних останків наших передміщан, що колись „во єдну раду і во єдну віру“ з міською Ставропиґією ставали в обороні прав, „віри і нації руської“.

в короткому часі до розмірно великих успіхів у нашій довоєнній кооперативній організації.

По війні у нас стало дещо инакше. Ріжні партійні амбітники, а то й звичайні демагоги ревуни, що ніколи не вивчили основних принціпів кооперації, ані не знають навіть техніки ведення кооперативних установ — зробилися нараз „кооператорами“ не для кооперації, котрої основ часто не знають і не розуміють, а для користей партійних, а то й особистих. Річні збори центральних кооперативних установ щораз більше виказують таких модерних повоєнних „кооператорів“, що бажалиб захопити управи у свої руки чи в руки своїх партійних гуртків. Спокійних, чисто ділових нарад з повною тверезістю в поглядах на сучасні обставини, з думкою використати їх для дальшого розвитку скріплення кооперації, а з нею і матеріяльного добробуту й культурного розвитку українського народу — щораз менше. Натомісць забирають щораз частіше голос люде не під кутом інтересів кооперації взагалі чи даної кооперативної установи, але під кутом інтересів вузьких гуртків або і власних. При виборах до кооперативних установ домагаються вони пристосування партійного чи гурткового ключа без уваги на особисті кваліфікації кандидатів. І впихають до управ і надзірних рад людей, що нераз на економіці й кооперації розуміються саме стільки, що циган на астрономії, а все тільки тому, що даний кандидат є членом певного гуртка чи партії.

Безумовно гірше дістеться на долах, де чорна руїнницька демагогія має безпосередній шкідливий вплив на народні маси. Тут демагоги-ревуни, не оглядаючися на ніщо, а вже найменше на добро кооперативи, при помочі терору і звичайної боївки, зложеної з нечленів, силою хочуть захопити управу кооперативи, якої не основували і до якої розвитку самі рішучо нічим не причинилися. На жаль, такі безмежно сумні факти з загально-національного боку, а вбийчі для кооперації, не є рідкими явищами. І кооперація, замісць ублагороднювати народні маси, може принести гризню, ростіч і цілковиту деморалізацію, коли демагогічній роботі кириників не положиться кінця. Мусимо перевести успішну кампанію з демагогією, якій не місце в кооперації.

Отверезіння й узДоровлення повинно вийти від наших начальних кооперативних установ, у першу чергу від Ревізійного Союзу, що найчастіше стикається з кооперативними низами. Без сумніву поможе тут і кооперативна преса, а почасти й незасліплена ще до краю партійна преса. Належить без пардону боротися з некультурними прийомами на загальних зборах членів кооператив, усуваючи все, що зможе спричинити партійні тертя та покликуючи до керми в кооперативах людей справді відданих кооперативній ідеї, а не партійних демагогів або особистих карієровичів.

„Ne misceantur sacra profanis“ нехай буде вихідною точкою наших кооперативних нарад і творчої кооперативної праці.

Д-р Степан Баран.

За пів століття.

Значіння національної школи.

(Докінчення.)

Чого вчать в теперішніх державних школах, дає деякий образ польський журналіст Артур Слівінський у варшавському „Курєрі Поранному“.

„Психольогія брехні, виплекана в неволі, не перестала обтяжувати і життя незалежної Польщі. Колись і нині страх перед пізнанням правди характеризує нашу суспільність.

Згідно з усім згаданим навіть шкільні наші програми з офіціяльною печаткою міністерства освіти наказують напоювати польських дітей конвенансами і брехнею. (Тут наводить автор цілу низку тих брехонь). Така педагогія брехні, введена урядовими наказами до шкіл у незалежній Польщі, переживає вже без ніяких наказів правдиві оргії серед дозрілої суспільности. А брехня, що торкається минулого, є лише лагідним подувом у порівнанні з могутнім ураганом брехонь, що шаліє на всіх шляхах публичного життя“.

Одночасно з українських шкільних книжок викинули всі місця, де мова про Україну і саму назву „український“. Та не тільки те, але й вірш Воробкевича „Мово рідна, слово рідне“, який друкувався у всіх передвоєнних підручниках, а далі Шевченка „Учітеся, брати мої“, портрет Шевченка, підпис під образком дітей, що моляться: „Українські діти відмовляють молитву“ і сам „Отченаш рідною мовою“ викинено з букваря як страшні речі, що загрожують цілости польської держави.

Зате до офіціяльних виданих кураторією „руских“ букварів і читанок втягнено все можливе про Польщу і польську історію так, що вони по духові і змісту стали фактично польськими читанками, тільки писаними по українськи. В самих же польських шкільних підручниках (почавши від „elementarza“ аж до найвищих кляс) аж кишить від таких „патріотичних творів“, що описують подвиги Антося і Казіка при відбиванні Львова від Українців, воєнні поготівля „на Русінуф“, боротьба з „wrogiem“, до якої пірвалася польська молодь, а „nie brakło wśród niej dziesięcioletnich chłopców i kobiet“ *) і т. н. Як ці всі „науки“ виглядають в освітленні польського патріотичного учительства з під стягу „організацій народових“, можна собі легко уявити...

На руїнах державного українського шкільництва будує Українське Педагогічне Товариство приватне рідне шкільництво: всенародне, середнє і фахове та дбає про дошкільне виховання, (садки, захоронки і т. п.)

В рідній школі крім приписаного шкільного знання одержують діти старанне національне виховання. Найбільше уваги присвячується в наших школах очевидно українській історії, географії та літературі. Приготовляючи своїх учнів на будучих практичних громадян, наші школи У. П. Т. позаводили ріжнородні громадянські і самоосвітні установи, як: „Читальні“, „Гуртки Бібліотечні“, „Історичні“, „Географічні“, „Драматичні“, „Музичні“, „Протиалькогольні“, „Пласт“ і т. п. У всіх народніх, середніх і фахових школах У. П. Т. звертається увагу і на практичний бік, відповідно до сучасних життєвих потреб української нації. І так: у всіх школах практично твориться шкільні кооперативи, щадничі каси, а далі ріжні варстати, як: ткацько-килимкарські, шлюсарські, шевські, кравецькі, шиття і крою, модиярства, курси роблення ґузиків, переплетницькі і ще проєктується варстати инших родів ремесла. В наших школах постійно йде науково-досвідна акція над новими методами навчання, більш приноровленими до фізичного і психічного розвитку дітей (наприм. наука читання і писання без букварів і взагалі „школа волі і труду“), а їхні гарні успіхи викликують захоплення навіть державних (очевидно неупереджених) шкільних інспекторів (на прим. в Золочеві).

„Słowo Polskie“ (ч. 157, з 10. червня 1926 р.) взиває постягати всі українські львівські діти до польських районових шкіл, бо „спільне виховання в польській школі є рішучо відповідне“**). Тим більше відноситься це до гр.-кат. дітей польських і півпольських.

Хтож ці гр.-кат. польські і півпольські діти? — „Słowo Polskie“ (ч. 168, з 21. червня 1926 р.) охрестило такою назвою всю українську дітвору і молодь, ба — й увесь український нарід взагалі, пишучи дослівно: „Język ruski jest przecie polszczyzną z ruskiemi końcówkami“. — Щож на це сказати? — Як хто сліпий і глухий на все, що коло нього діється, то шкода тратити слів на „переконування“, бо людська глупота не має часом границь, а горбатого й могила не направить.

Що-до жидівських дітей, то „Słowo Polskie“ не настоює, щоб їх стягати до польських шкіл, бо жидівські діти в наслідок яскравої расової відрубности „не даються асимілювати“ (!).

І львівський магістрат та львівська міська шкільна рада, сповняючи приказ „Słowa Polskiego“, розіслали до всіх родичів українських дітей завізвання вписувати їх під карою до польських районових шкіл. Таким чином хотять протизаконно, силою вирвати українські діти з рідної школи, українському приватному шкільництву завдати смертельний удар. — Маємо відомости, що подібна акція ведеться і по инших містах, де є приватні школи УПТ.

Якеж становище повинно і мусить заняти до цього українське громадянство, а в першій мірі українські родичі чи їх заступники? Річ ясна: Ані одна українська дитина в чужій школі там, де є своя приватна рідна школа! Тут не може бути ніяких сумнівів ані двох думок. Бо чейже годі зачисляти до української нації того „Русина“, що з розмислом свідомо віддав свою дитину до чужої школи, поминув-

*) „Збройна і культурна війна“. Написав Іван Герасимович, Львів, 1925.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Богоявленська церква на галицькому передмісті.

(Докінчення.)

Коли в 1599 р. львівська Ставропігія підняла боротьбу „за „вольности народу руського“, то не лишилося позаду й богоявленське брацтво, яке виделеґувало до Ставропігії своїх представників, а в области своєї парохії зарядило всенароднє оподаткування, яке приносило в спільну касу до 500 золотих річно, що на ті часи було велитенським зусиллям жертвенности й патріотизму.

Завдяки переведеній тоді переписі оподаткованих, можемо нині набрати уявлення про чисельний та суспільно-економічний склад богоявленської парохії. У власних домах мешкали тоді на галицькому передмісті 43 українські, свідомі своїх національних обовязків сімі, що одні тільки субскрибували 310 золотих річно. Багатші платили 20—40 золотих в час, коли за 100 золотих можна було купити дім з садом і огородом! Поміж домовласниками найбільше було пекарів і від них то взяла свою назву нинішня Пекарська вулиця. Поза тим були перекупні, кравці, гончарі, стрихарі а навіть один маляр Микола Шпаніспь, що то розмалював церкву в Романові.

В наємних домах мешкало 23 свідомих українських родин, переважно новоосілих передміщан з сіл, а навіть двох пришельців з Греції, які ще не мали часу розбагатіти, але й вони не мали би причини соромитися своєї жертвенности. Поміж „халупниками“ були крім пекарів — шевці, кравці, гарбарі та найбільш убогі зпоміж них — гребінники.

Крім передміщан-домовласників і халупників мали на галицькому передмісті свої хуторі міські Українці, як Зінкович, Миколаїв, Брухнальський, Красовський, Білдага та ин., які солідарно платили припадаючий на них податок в передмістя, хоч це не звільняло їх від далеко вищого оподаткування в місті. Всі вони разом розуміли вагу піднятої справи і не спочили, поки не добилися свого, хоча й пізно, бо вже на самому склоні польської державности, в половині XVIII. віку.

В 1622 р. подарував український міщанин Лянгіш дім свій на вулиці Широкій при богоявленській церкві на богоявленський шпиталь. В тім більш-менш часі поширилися парохіяльні маєтности великодушними леґатами Василя Ревака, який записав на ґрунті Микросовськім 300 золотих, якась Гануся дячиха, 100 золотих, якась пані Іляшова 180 золотих. Яцентій Рудеревка свій дім, поставлений на церковному ґрунті і т. д. А коли в 1622 р. богоявленське брацтво внесло спис своїх посілостей і фондацій до замкового уряду, то мало всі дані до оптимізму і диктованої тим почуванням боєвої енергії.

Дня 12. жовтня 1634 р. явилися перед замковим львівським урядом сеніор богоявленського брацтва Іриней Іванович з братчиками Григорієм Блехаровичем і Андрієм Хомичем, які предложили до обляти привілей, даний брацтву королем Володиславом IV. Силою цього привілею мало брацтво повну власть не тільки над церквою, школою, шпиталем і їхніми маєтностями, але й над кожночасним парохом, який всеціло узалежнювався від брацтва.

Якісь невідомі нам ближче невзгодини спричинили, що це дотепер багате брацтво, в якому не даром сиділи Гордоступи, попало зі своїми „мембранами“ в залежність від Ставропігії, яка так іще недавно не могла вивязатись із грошевих зобовязань супроти богоявленців. Можливе, що підкосила брацтво нова міська затія з поширенням міських укріплень на передмісті, в слід за чим лінія нових фортифікацій відтяла від церкви не тільки бровар і горальню, але й церковні доми та частину цвинтаря й овочевого саду.

Облога Хмельницького в 1648 р. записалася дуже кріваво в анналах галицького передмістя. Задумавши здобути Львів приступом, кинув гетьман найдобірніші частини своїх військ на укріплення кармелітського монастиря, що безпосередньо межували з цвинтарем Богоявленської церкви. На бастіоні, що висувався на місці нинішнього збігу улиць Баторого й Кубалі, закипів бій, один з найбільш крівавих, які затямив Львів. Гетьманські війська перемогли, наступаючі за ними Татаре вирізали решту залоги, але зате на богоявленському кладовищі виросла висока могила, в якій ляг цвіт гетьманського козацтва. Місце бою прозвано „Крвищем“, а могила простояла аж до часу, коли в 1875 р. побудовано на ній каменицю Крижановського під 36 ч. нинішньої вул. Баторія. При копанні фундаментів під каменицю, добуто безліч козацьких кістяків, які в кількох скринях перевезено на Личаківське кладовище; останки зброї віддано до музею Любомирських, замітніщі черепи до університетського антропольоґічного інституту, але нагрудні хрести, перстені та инші прикраси, що найшлися на геройських кістках, розтягли заняті при будові робітники... Так затерто слід козацької могили і знищено живий памятник величньої в своїй кріавій грозі історичної події.

Страшні переживання облоги і боїв ні в чому не перепинили дальшого розвитку богоявленського брацтва і парохії. Вже в січні 1649 р. добуває собі брацтво привілей короля Яна Казимира а рік згодом якийсь